

Mødet den 14. Juni 1928.

Fraværende: Johanne Berg, P. Elbæk, Vald. Pedersen, J. Perregaard og H. P. Salling.

1. (J. Nr. 22²—1928). Indenrigsministeriets Approbation paa Købekontrakt med Tømrmester J. Bæk Jensen.

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 11³—1928). Indenrigsministeriets Approbation paa Købekontrakt med Lokomotivfører S. Rasmussen.

Toges til Efterretning.

3. (J. Nr. 82—1928). Meddelelse fra Universitets-samvirket om Valg af Medlemmer til Bestyrelsen for Universitetsundervisningen i Jylland.

Der forelaa Meddelelse om, at Samvirket har godkendt Valget af Overlæge V. Albeck, Skoledirektør Chr. Buur og Rektor L. Christiansen.

Toges til Efterretning.

4. (J. Nr. 223—1928). Cirkulære af ²⁴/₅ 1928 fra Indenrigsministeriet angaaende Boligloven af ²³/₁₂ 1922, § 5.

Toges til Efterretning.

5. (J. Nr. 210—1928). Regnskab for Etatsraad Meulengracht og Hustrus Legat i 1927—28.

Toges til Efterretning.

6. (J. Nr. 23⁵—1928). Ekstrakt af Regnskabet for »Den gamle By« i 1927—28.

Toges til Efterretning.

7. (J. Nr. 225—1928). Meddelelse fra Købstadfor-
eningen om Oprettelse af Kommunernes Pensions-
kasse.

Toges til Efterretning.

8. (J. Nr. 231—1928). Indstilling fra Skoleudvalget
om, at indkomne Skolemulkter udbetales til For-
eningen »Kunsten i Skolen«.

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 226—1928). Andragende fra Mindeparkens
Repræsentantskabs Festudvalg om Bevilling af
3000 Kr. til Aarsfesten.

Anbefalet af Festudvalget.

Borgmesteren bemærkede, at hvis der
ikke blev Brug for hele Beløbet, forblev Renten
i Kommunens Kasse.

Indstillingen vedtoges.

10. (J. Nr. 185—1928). Indstilling fra Budgetudvalget
angaaende Skattelempelser for Nybygninger i Hen-
hold til Lov af $\frac{4}{4}$ 1928.

Følgende Indstilling forelaa:

»Det indstilles, at der indtil videre i Hen-
hold til Lov om Boligbyggeri af 4. April 1928,
§ 1, ydes Skattelempelser til Nybygninger op-
ført siden 1916, dog kun forsaavidt angaar Ejen-
domme med 1, 2 og 3 Værelses Lejligheder
og saaledes, at Lempelserne bortfalder ved 2.
Ejerskifte.

Nedsættelsen i Ejendomsskatterne fastsættes
til 50 % af den kommunale Ejendomsskyld
(Bygningsafgiften), hvorimod Grundskyldsbelø-
bet erlægges med fuld Beløb.

Undtagne fra at komme i Betragtning er
Ejendomme, der er opført eller opføres med
Tilskud fra Stat eller Kommune, eller som
modtager eller har modtaget Laan fra Stats-

boligfonden, ligeledes Ejendomme, der ikke indeholder mindst 2 Lejligheder.

Endvidere kommer ikke i Betragtning de Ejendomme, der i Henhold til tidligere Love om Skattelempelser efter Byraadets Vedtagelse alt har erholdt Nedsættelse i de kommunale Ejendomsskatter for et bestemt Aaremaal.

Det foreslaas, at der indtil Aarets Udgang gives de byggende Valget mellem at benytte sig af Lempelserne eller søge Kommune tilskud efter de for Tiden gældende Regler.«

B o r g m e s t e r e n forelagde Indstillingen, som der var Enighed om indenfor Udvalget.

M. B r a m m e r foreslog den Ændring, at Lempelserne ogsaa kom til at gælde for 3 Værelsers Lejligheder med et mindre Værelse i Etagen; det var i Virkeligheden 3 Værelsers Lejligheder, og de virkede paa samme Maade, hvorfor de burde tages med.

B o r g m e s t e r e n hævdede, at den Slags Lejligheder altid blev betragtet som 4 Værelsers Lejligheder, og dem var der tilstrækkelig mange af. Udvalget kunde derfor ikke tage mod Ændringen.

M. B r a m m e r bemærkede, at Budgetudvalget vel ikke skulde afgøre Sagen, men derimod Byraadet. Ved sidste Møde blev Sagen taget tilbage uden Diskussion, og derfor maatte man vel have Lov til at diskutere den i Dag og eventuelt stille Ændringsforslag.

B o r g m e s t e r e n gjorde opmærksom paa, at Sagen havde været underkastet en 1. Behandling paa et tidligere Møde, og da blev der ikke fra nogen Side fremsat Forslag. Nu forelaa det til 2. Behandling, og det var da for sent at stille Ændringsforslag.

Indstillingen vedtoges.

11. (J. Nr. 118—1928). Andragende fra Domsognets Menighedsraad om Bevilling af $\frac{1}{4}$ af Udgiften ved Ombygning af Kirkens Hovedspir.

Budgetudvalget indstiller at bevilge den manglende Fjerdedel af Overslagssummen, der er anslaaet til 123000 Kr., idet Udgiften fordeles paa de kommende 2 Aars Budgetter. Det foreslaas henstillet til Menighedsraadet, at Bygningsarbejdet ikke bortgives uden Konkurrence.

B o r g m e s t e r e n forelagde Indstillingen.

L e o n h a r d H a n s e n kunde i Henhold til sin politiske Opfattelse ikke stemme for nogen Bevilling til Kirker, idet man dertil havde en særskilt Skat, og de Mennesker, som stod udenfor Kirken, burde ikke tvinges til at bidrage dertil. Kommunen havde heller ingen Indflydelse paa Kirkens Sager, og det maatte være Statens Sag at sørge for denne.

B o r g m e s t e r e n svarede, at der var en hel Del Ting, som Borgerne ikke var pligtige til at betale, men som Byraadet alligevel bevilgede og sølvfølgelig havde Ret dertil. Angaaende Socialdemokratiets Stilling til Kirken, saa havde Partiet al den Adgang til at være med til at styre Kirkens Sager, som man kunde ønske sig og man havde ogsaa benyttet den.

A n d r. B i t s c h anbefalede Budgetudvalgets Forslag. Aarhus havde efterhaanden faaet mange Seværdigheder, der trak fremmede til Byen, og Domkirken var en af de betydeligste, ogsaa i Kraft af dens historiske Betydning. Dertil kom, at det meste af Udgiften vilde medgaa til Arbejdsløn, og der burde fremskaffes saa meget Arbejde som muligt.

L e o n h a r d H a n s e n havde ikke nævnt et

Ord om Partiets Stilling til Kirken, men kun udtalt sin egen politiske Opfattelse af Spørgsmaalet.

B o r g m e s t e r e n fastslog, at Leonhard Hansens politiske Opfattelse saa var forskellig fra f. Eks. de socialdemokratiske Rigsdagsmænds Opfattelse.

J. F o g h M o g e n s e n anbefalede Forslaget. Staten havde bevilget $\frac{3}{4}$ af de 123000 Kr. paa Betingelse af, at Menighedsraadet selv fremskaffer den ene Fjerdedel, og man frygtede for, at hvis det trak for længe ud, vilde Staten ikke vedblive at staa ved Tilbudet, derfor var Andragendet kommen til Byraadet i Stedet for at opføre Beløbet paa Kirkens Budgetter. Hvis Byraadet nægtede Bevillingen, maatte det tages paa Kirkens Budget, og saa kom man ogsaa til at betale det, saa i Virkeligheden blev det det samme.

M. B r a m m e r betonedede, at Spørgsmaalet om en Ændring af Kirkens Spir havde meget stor Interesse blandt Borgerne, og de fleste vilde sikkert finde det naturligt, at Kommunen giver et Bidrag dertil. Men Taleren kunde ønske at vide, om Byraadet ved at yde et Tilskud fik nogen Indflydelse paa, hvorledes det ny Spir kommer til at se ud. Domkirken var en imponerende Bygning, der med sit Taarn i særlig Grad præger Byens Fysiognomi, og det vilde helt forandres ved et nyt Spir; derfor var det rimeligt, at Kommunen faar nogen Indflydelse paa dets Udseende. Det var vist rigtigt, at Taarnet var temmelig lavt i Forhold til Kirkens store Længde, men det gamle Spir var saa smukt og passede til hele Kirkens Arkitektur, at det var betænkeligt at ændre det. Angaaende den foreliggende Model til det ny Spir fandt Taleren det rigtigst, at der blev udarbejdet flere Modeller, og man havde fra Sam-

tidens Kirker særlig i Lübeck adskillige Former af Spir, der kunde tjene som Forbillede. Et Spir med 4 smaa Hjørnetaarne ved Siden af ligesom paa Petri Kirke vilde muligvis passe godt og staa i et smukt Forhold til de smaa Taarne over Koret. Det fremstillede Spir var nærmest den Form, der fandtes i Roskilde Domkirke, og som syntes at passe bedst, hvor der var 2 Spir ved Siden af hinanden. Taleren anerkendte fuldtud det store Arbejde, som Arkitekt Clemensen har gjort ved Kirkens Restaurering, men ved en saa vigtig Forandring som denne burde der alligevel foreligge flere Forslag at vælge imellem.

J. F o g h M o g e n s e n antog, det vilde være vanskeligt for Byraadet at faa nogen Indflydelse paa Spirets Udseende, for Bevillingen fra Staten var givet til Kirkens Restaurering, idet man vilde søge at føre den tilbage til dens oprindelige Skikkelse, og den foreliggende Model skulde netop vise Kirkens oprindelige Spir; derfor blev det vist vanskeligt at komme udenom dette.

L e o n h a r d H a n s e n var enig med Fogh Mogensen i, at Byen ingen som helst Indflydelse fik paa Sagen, og derfor var det meningsløst at bevilge Penge dertil. Borgmesterens Bemærkning kunde tyde paa, at han ansaa det for en Forbrydelse at have en anden Mening end de tre socialdemokratiske Rigsdagsmænd fra Aarhus, men Taleren lod sig ikke sin politiske Opfattelse diktere af nogen, og det gjorde de tre sikkert heller ikke. Taleren troede dog ikke, at de tre Folketingsmænd, da de stemte for Bevillingen, havde ment, at de 31000 Kr. skulde betales af Aarhus Kommune; det var overladt til Menighedsraadet at skaffe Beløbet, og det var jo før lykkedes at indsamle Penge ad frivillig Vej til kir-

lige Formaal. Taleren gik meget gerne med til at skaffe Arbejde, men der var meget andet, som var mere paakrævet end dette, og Spiret var i Forvejen saa kønt, at det nærmest vilde være Vandalisme at lave det om.

B o r g m e s t e r e n havde aldrig tænkt, at Rigsdagsmændene skulde diktere Leonhard Hansen hans Opfattelse; lige saa lidt havde Taleren nævnt Rigsdagsmændene fra Aarhus, men blot ment, at hele Partiet paa Rigsdagen havde stemt for Forslaget.

M. C. F a l k syntes, at naar man kom til at betale, enten Pengene blev bevilget eller ikke, og man ingen Indflydelse fik paa Spirets Udseende, var Sagen jo i Virkeligheden afgjort. Men Taleren vilde kraftigt understrege Budgetudvalgets Henstilling, at Arbejdet ikke bliver bortgivet uden Konkurrence, selv om der ikke ligefrem kan afholdes en Licitation.

H. P. C h r i s t e n s e n antog, at alle uden Hensyn til politisk Opfattelse ønskede et gammelt historisk Bygningsværk som Aarhus Domkirke vedligeholdt og bevaret. Nu var det nødvendigt at foretage en Restaurering af Taarnet, og efter foreløbigt Overslag vilde en saadan koste ca. 60000 Kr. Skulde man gaa dertil, var det ikke givet, at Staten vil bidrage dertil, og det blev da meget dyrere for Kommunen end det foreliggende Forslag. Angaaende det ny Spir havde Arkitekten lovet, at der først vilde blive stillet et Træværk op for at anskueliggøre det, inden det fuldføres, og derigennem laa dog et vist Tilsagn om, at man vil søge at faa et Spir, som Aarhus kan være tjent med. Hvad en Konkurrence angik, saa kunde Arbejdet næppe udbydes i almindelig offentlig Licitation, men Udvalget holdt paa,

at der alligevel skal finde en Konkurrence Sted, saa en enkelt ikke helt kan bestemme Prisen, og man maatte vel gaa ud fra, at Menighedsraadet vil følge Udvalgets Henstilling, hvis Pengene bevilges.

L e o n h a r d H a n s e n indrømmede, at hvis Byraadet nægtede Bevillingen, kom Borgerne til at betale gennem Kirkeskatten. Men det var dog ikke helt det samme, for de Mennesker, der ikke var Medlem af Folkekirken, blev da fri for at betale, og at tvinge dem dertil var at begaa en Uret imod dem.

Indstillingen vedtoges med alle Stemmer mod 1.

12. (J. Nr. 227—1928). **Andragende fra Jydsk Vej-assistentforening om Bidrag fra Kommunen.**

Budgetudvalget kan ikke anbefale Andragendet. Kunde ikke bevilges.

13. (J. Nr. 31⁶⁷—1928). **Andragende fra Tømrermester P. R. Mikkelsen og Murermeister H. Kudahl Jensen om Tilskud til Opførelse af 2 Beboelseshuse ved Godsbanegade.**

Der bevilgedes 200 Kr. til hver 2 Værelsers Lejlighed.

14. (J. Nr. 168—1928). **Andragende om Udslettelse af nogle Servitutter paa et Areal af Matr. Nr. 1260 a.**

Anbefalet af Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse.

B o r g m e s t e r e n oplyste, at det drejede sig om Jorden mellem Teglgaardsgade og Nørreallé. Der var nu tinglæst Deklaration, hvorved Bidraget til Nørreallés Brolægning kom til at hvile paa de to Ejendomme ud mod denne Gade, og de øvrige Grunde kunde derfor fritages for Forpligtelsen.

Indstillingen vedtoges.

15. (J. Nr. 46—1928). **Andragende om Godkendelse af en Ændring af Gadeplanen for Matr. Nr. 2116 a.**

Stadsingeniøren foreslaar at approbere Ændringen paa følgende Betingelser:

- 1) Gaden A—B udlægges med en Bredde af 18,8 m i Stedet for som ønsket 15,69 m.
- 2) Inden der maa finde nogen som helst Bebyggelse Sted ved Gaden, skal der til Byraadets Godkendelse indsendes en detailleret Vej- og Kloakplan for Gaden A—B, hvorefter de nærmere Betingelser for Gadens Anlæg vil blive meddelt.
- 3) Langs Skovvangsvej og Aldersrovej skal der uden Vederlag afgives fornødent Areal til disse Vejes Udvidelse til 18,8 m (9,4 m fra Vejmidten), og de tilstødende Grundejere skal paa egen Bekostning betale Anlæg af Fortov med Kant- og Rendesten langs deres Grunde.
- 4) For Andragerens Byggegrunde langs Aldersrovej (ca. 5100 m²), som paa Grund af den ønskede Ændring i Gadeplanen maa afvandes til Kloakkerne i Otto Rudsgade og Aldersrovej, skal der betales et Afvandingsbidrag i Lighed med de øvrige Grundejere efter Byraadets nærmere Bestemmelse.

Anbefalet af Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse paa de foreslaaede Vilkaar.

Indstillingen vedtoges.

16. (J. Nr. 147—1928). **Andragende fra Vognmand J. Jørgensen om Koncession paa Rutebilkørsel mellem Aarhus og Ørnereden i Sommerhalvaaret.**

Fra Brolægningsudvalget forelaa følgende Erklæring:

»Tilbagesendes Byraadet med Bemærkning, at Udvalget for sit Vedkommende intet har at erindre mod Andragendet, dog saaledes, at Ru-

ten ændres til at gaa fra Sporvejsremisen til Ørnereden. Men da Ruten hovedsagelig befarer Vejanlæg, der sorterer under Skovudvalget, vil dette Udvalgs Udtalelse være at indhente, og foreslaar man Skovudvalget, at der stilles følgende Betingelser:

- 1) Tilladelsen gives kun midlertidig og skal til enhver Tid kunne tages tilbage af Byraadet.
- 2) Andrageren skal nøje rette sig efter Bro-lægningsudvalgets, Skovudvalgets og Politiets Forskrifter angaaende hans Forhold paa Holdepladserne og under Kørselen.
- 3) Vognens Egenvægt maa ikke overstige 2500 kg.; den skal være forsynet med Luftringe paa alle 4 Hjul. Fotografi eller Tegning af Vognen skal godkendes af Byraadet. Kørehastigheden i Skoven maa ikke overstige 20 km i Timen.
- 4) Der svares en Afgift til Kommunen paa 150 Kr. pr. Maaned pr. Vogn.
- 5) Ejeren har intet Krav paa Erstatning, hvis Kommunens Gader og Veje maa afspærres paa Grund af offentlige Arbejder eller andre Grunde, eller for Ulykkestilfælde foraarsaget ved Mangler ved Kommunens Gader, Veje m. m.
- 6) Køreplan og Takster skal approberes af Byraadet.
- 7) Kommunen paatager sig ingen Udgifter i Anledning af den ønskede Automobilkørsel, for hvilken iøvrigt gælder saavel alle de Bestemmelser, der er anført i den til enhver Tid gældende Automobillov, som de Bestemmelser, Aarhus Byraad eller Politiet iøvrigt maatte træffe.

Tiltraadt af Skovudvalget paa Betingelse af, at ovennævnte Beløb, 150 Kr. pr. Maaned, tilfal-

der Skoven, da det er Skovens Veje, som Sliddet særlig gaar ud over.

M. B r a m m e r mente, at Kørsel med Rutebiler vilde være meget farlig ved Silistria, hvor Vejen gjorde saa skarpe Sving. Den eneste Maade, hvorved Faren i nogen Grad kunde afværges, var vist at gøre Vejen i Stand, som fører udenom Studenterhøjen, saa der blev ensrettet Kørsel.

B o r g m e s t e r e n mente ikke, der skete noget, blot Bilerne holdt den forlangte Kørehastighed.

L e o n h a r d H a n s e n sluttede sig hertil. Nu var der Stier for spadserende hele Vejen, og det meste af Vejen tillige Cyklesti, saa maatte Bilisterne nok kunde se sig for paa Vejene, og man maatte gaa ud fra, at det var Folk, der forstod at køre deres Vogne. At lave ensrettet Kørsel vilde blive en meget dyr Foranstaltning, og den foreslaaede Vej egnede sig næppe til Automobilkørsel.

M, B r a m m e r hævdede, at selv med en Fart af 20 km var der en stor Fare i det skarpe Sving; der var en dyb Skrænt til den ene Side, hvorfor Bilisterne uvilkaarlig holdt sig ind mod Højen, og hvis man saa mødte en Rutebil, var der ikke Plads til at komme udenom. Mellem Silistria og Hørhaven fandtes heller ikke nogen Sti for spadserende.

L e o n h a r d H a n s e n gjorde opmærksom paa, at der fandtes en saadan Sti, selv om den ikke fulgte Kørevejen. Der var ogsaa rettet en Del paa de skarpe Sving ved Silistria.

M. B r a m m e r konstaterede, at Leonhard Hansen nu havde indrømmet, at der ikke fandtes nogen Spadseresti paa det omtalte Stykke Vej. Men der gik alligevel mange Mennesker paa Vejen, og det var paa visse Tider farligt.

Borgmesteren henstillede til de spadserende at gaa inde mellem Træerne i Stedet for paa Vejen, saa var der ingen Fare for at blive kørt over.

Indstillingen vedtoges.

17. (J. Nr. 220—1928). Andragende fra Det forenede Oliekompagni om Tilladelse til Benzintankanlæg ved Kystvej Nr. 17.

Brolægningsudvalget kan ikke anbefale Andragendet.

Kunde ikke bevilges.

18. (J. Nr. 219—1928). Andragende fra Berenth Jensen om Tilladelse til Benzintankanlæg ved Østbanetorvet Nr. 1.

Brolægningsudvalget kan ikke anbefale Andragendet.

Kunde ikke bevilges.

19. (J. Nr. 211—1928). Andragende fra M. Alfang om Tilladelse til Benzintankanlæg ved Kystvej Nr. 27.

Brolægningsudvalget kan ikke anbefale Andragendet.

Kunde ikke bevilges.

20. (J. Nr. 178—1928). Andragende fra Dansk-Engelsk-Benzin- og Petroleums Co. om Tilladelse til Benzintankanlæg paa Vesterbros Torv.

Brolægningsudvalget kan ikke anbefale Andragendet.

Kunde ikke bevilges.

21. Andragender om Byggedispensationer for følgende Ejendomme:

a. (J. Nr. 260—1928). Bygningslovens § 21 og Bygningsvedtægtens §§ 12, 17, 21 og 34 for Ryesgade Nr. 26.

b. (J. Nr. 266—1928). Bygningsvedtægtens §§ 15, 23 og 34 for Købmand Voss' Hus ved Brendstrupvej. Anbefaledes.